

RAADSVORSTEL

Onderwerp : Voorjaarsnota Duiven 2019

Zaak- & documentnr. : Z/19/050340/201403905

Opsteller : Mark Jordens

Portefeuillehouder : weth. Goossen

Team : Financieel Advies

Samenvatting

De tweede Voorjaarsnota van Duiven is de eerste die volledig is samengesteld met het collegeakkoord als basis en die aansluit op het raadsprogramma. Veel van de daarin opgenomen ambities van het college zijn in deze Voorjaarsnota vertaald. Met als gevolg een omvangrijk pakket aan ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen. De Voorjaarsnota wordt in juli aan uw raad voorgelegd. De keuzes die in de raadsvergadering van juli worden gemaakt kunnen vervolgens worden verwerkt in de Meerjarenbegroting 2020-2023 zodat de begrotingsbehandeling in november goed kan verlopen. We zijn echter nog niet klaar. De vertaling van onze ambities leidt tot tekorten in alle begrotingsjaren. Om uiteindelijk te kunnen komen tot een meerjarig sluitende begroting zullen nog keuzes moeten worden gemaakt.

Beslispunten

1. De budgetten voor het begrotingsjaar 2019 conform de toelichtingen bij onderdeel 2 van ieder programma van de Voorjaarsnota tot een totaalbedrag van € 3.164.454 aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijf 2019 via een begrotingswijziging te verwerken.
3. Speerpunten en aanvullende wensen die eenmalig geld vragen worden gehonoreerd met daarbij dekking uit de Algemene Reserve. Voor het speerpunt Circulaire Economie vormen we een nieuwe Bestemmingsreserve waar we de benodigde gelden tot en met 2023 aan onttrekken.
4. De te honoreren speerpunten en nieuwe wensen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2020-2023.
5. Het college opdracht te geven een bezuinigingsoperatie te starten die ervoor moet zorgen dat er een structureel sluitende begroting kan worden gepresenteerd.

Aanleiding

Conform onze planning- en controlcyclus wordt aan de raad een voorjaarsnota voorgelegd met daarin de voorstellen van het college voor speerpunten en nieuw beleid voor de komende jaren.

Planning

Om de gevolgen van deze Voorjaarsnota te kunnen verwerken in de Programmabegroting 2020-2023 moet deze voor het zomerreces worden vastgesteld. De Programmabegroting moet volgens de Gemeentewet uiterlijk 15 november worden aangeleverd bij de Provincie. Tijdige aanlevering is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht in aanmerking te kunnen komen.

Beoogd effect

De Voorjaarsnota is bedoeld om de discussie in de raad over de te voeren beleidslijn in het komende begrotingsjaar tijdig te kunnen voeren. Door deze discussie halverwege het jaar te voeren wordt de druk van de begrotingsvergadering in november gehaald. De Voorjaarsnota is daarmee de belangrijkste bouwsteen voor de nog op te stellen Meerjarenbegroting 2020-2023 en het ultieme instrument voor de raad om haar budgetrecht te benutten.

Argumenten

1.1 De Voorjaarsnota is de start van een nieuwe p&c-cyclus.

Voor u ligt de concept Voorjaarsnota 2019 van de gemeente Duiven. In de Voorjaarsnota wordt vooruitgekeken naar de begroting 2020 en worden voorstellen voor nieuw beleid en aanvullende wensen ingebracht. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota een financiële tussenrapportage van het lopende begrotingsjaar. Tot slot is er een meerjarig financieel totaalbeeld opgenomen waarin de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota zijn opgenomen.

De Voorjaarsnota is ingedeeld op programmaniveau. Er zijn drie programma's: Bestuur, Maatschappij en Omgeving. Per programma worden onder andere ontwikkelingen genoemd die van invloed (kunnen) zijn op het programmadoel en de hoofddoelen en de inhoudelijke speerpunten.

1.2 De meicirculaire 2019 is nog niet verwerkt.

Op het moment van schrijven van dit voorstel is de meicirculaire 2019 nog niet gepubliceerd. Zodra deze verschijnt zullen wij de gevolgen hiervan in beeld brengen en deze afzonderlijk aan u voorleggen. Inmiddels is wel bekend geworden dat het Rijk € 1 miljard voor de tekorten op het sociaal domein ter beschikking heeft gesteld voor de jaren 2019 – 2021.

1.3 Alle nieuwe ontwikkelingen zijn in beeld gebracht.

In de Voorjaarsnota worden alle speerpunten voor het komende jaar alsmede de nieuwe beleidsontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht. Om tot een sluitende begroting te kunnen komen zullen er nog diverse keuzes moeten worden gemaakt. Het tekort op de Jeugdzorg is er grotendeels verantwoordelijk voor dat we geen sluitende begroting kunnen presenteren. Daar waar we in eerdere jaren nog overschotten in het resultaat konden presenteren.

3.1 Financieel duurzaam beleid blijft het uitgangspunt.

Voor de gemeente Duiven is financieel duurzaam beleid een belangrijk uitgangspunt. We willen graag een structureel sluitende begroting presenteren. Incidentele zaken mogen met incidenteel geld worden gedekt. De uitvoering van de speerpunten en wensen mag er niet toe leiden dat de lastendruk voor de burgers met meer dan het inflatiepercentage wordt verhoogd.

3.2 Een aantal speerpunten/wensen kan uit de Algemene Reserve worden gedekt.

In deze Voorjaarsnota zijn een aantal speerpunten/wensen voor 2020 opgenomen die eenmalig geld vragen. Het gaat om de volgende zaken:

- Right to challenge € 20.000
- Doorontwikkeling burgerbegroting € 50.000
- Werkbudget burgerbegroting € 15.000
- Liemerse Ambassade € 25.000
- Plusbus € 9.000
- Open club € 10.000
- Actualiseren Woonvisie € 10.000

- Pilot asbestsanering € 15.750
- Bevrijdingsestafette € 5.000
- 75 jaar vrijheid € 22.880

In totaal gaat het om een bedrag van € 157.630. Dit bedrag kan worden gedekt door een bijdrage uit de Algemene Reserve.

Voor het speerpunt Circulaire Economie willen we een aparte Bestemmingsreserve vormen. Hierin storten we vanuit de Algemene Reserve een bedrag van € 1.000.000. Het is de bedoeling om hieruit de benodigde gelden tot en met 2023 te onttrekken. Daarmee hebben we de aanloopfase naar de energietransitie dan doorlopen. Er blijft dan nog een tekort voor 2020 van € 1.741.853.

4.1 Een sluitende begroting vraagt om een goede aanpak.

Om uiteindelijk te kunnen komen tot een structureel sluitende begroting stellen we de volgende strategie voor. Het is onmogelijk om op korte termijn 2020 sluitend te krijgen. Daarom willen we er op sturen om in 2023 wel een structureel sluitende begroting te presenteren. Daarvoor moet een tekort van € 736.822 worden opgelost. Allereerst wordt duidelijk of en hoeveel geld er in de meicirculaire extra beschikbaar wordt gesteld door het Rijk om de tekorten in, met name, de Jeugdzorg te kunnen bestrijden. En vervolgens zullen ook de resultaten van de Taskforce Jeugdzorg bekend worden. Van beide resultaten zullen we u per kennisgeving op de hoogte brengen. Wanneer we meer zicht hebben op het dan resterende tekort gaan we zowel de nieuwe beleidskeuzes als de mogelijkheden om te besparen op bestaand beleid overwegen. Voor het resterende tekort nemen we in de cijfers dan een taakstelling op. Daarbij zal niet alleen naar kostenverlaging worden gekeken maar ook naar optimalisering van inkomsten. Het kostendekkend maken van de leges is reeds in onderzoek. Tot slot is er dan de mogelijkheid om in 2023 of zoveel eerder als absoluut noodzakelijk is, als uiterste oplossing over te gaan tot een eventuele OZB-correctie.

5.1 Bezuinigingsoperatie

De bezuinigingsoperatie is van groot belang. Niet alleen vanwege de noodzaak om een structureel sluitende begroting te presenteren, maar ook vanwege het feit dat de algemene reserve de ondergrens heeft bereikt bij de verwachte onttrekkingen in 2019 tot 2022, zoals weergegeven bij kanttekening 4.1. De organisatie heeft de opdracht gekregen om aan de slag te gaan, zodat er bij de behandeling van de begroting 2020 een concreet voorstel ligt. Natuurlijk zal de besluitvorming van de raad over de voorjaarsnota hierbij worden meegenomen.

Kanttekeningen

1.1 De gevolgen van de meicirculaire zijn niet meegenomen.

Omdat de meicirculaire 2019 nog niet is gepubliceerd hebben we hier nog geen berekening voor kunnen maken.

De VNG is op het moment van schrijven van dit voorstel nog in onderhandeling over extra gelden voor de Jeugdzorg. De geluiden zijn dat er op dit moment wel extra geld gaat komen. Hoeveel is echter nog niet bekend.

In de decembercirculaire 2018 is het accres voor 2018 al negatief bijgesteld vanwege de onderuitputting die zich heeft voorgedaan. Het Rijk krijgt het niet voor elkaar de voorgenomen investeringen ook daadwerkelijk te doen. Dat betekent dat de gemeenten niet meeprofiteren van stijgende rijksuitgaven en dus minder geld in het Gemeentefonds krijgen. In onze ramingen zijn we ervan uitgegaan dat het Rijk al haar investeringen doet.

2.1 De ambities kunnen nog worden bijgesteld.

In de nu gepresenteerde Voorjaarsnota is uitgegaan van honorering van alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen. Dat is conform de ambitie die we hebben. Het bijstellen van die ambitie kan er toe leiden dat het financiële plaatje gunstiger wordt.

4.1 Een niet geconcretiseerde taakstelling kan ernstige gevolgen hebben.

Een taakstelling is een simpele manier om de cijfers sluitend te maken. Onze provinciale toezichthouder zal een niet geconcretiseerde taakstelling in de beoordeling echter corrigeren waardoor de begroting alsnog niet wordt goedgekeurd. Hetgeen zal resulteren in een onder toezicht stelling. Een structureel niet sluitende begroting heeft natuurlijk ook grote gevolgen voor onze financiële positie. Er is op dit moment een goed gevulde Algemene Reserve maar die zal met de in deze Voorjaarsnota gepresenteerde tekorten snel gaan afnemen. Die tekorten bedragen voor 2019 tot en met 2023 in totaal € 8.232.727.

Algemene Reserve

Stand 1-1-2018	€ 12.026.130
Resultaat 2017	€ 5.043.870
Verwachte onttrekkingen 2018:	
Nieuw beleid begroting 2018	-€ 472.860
Verwacht saldo 31-12-2018	€ 16.597.140
Begrotingssaldo 2019	-€ 692.659
Vorming BR Circulaire economie	-€ 1.000.000
Dekking VJN 2019 (totaal 2019 t/m 2023)	-€ 8.232.727
Totaal	€ 6.671.754
Ontwikkelingen 2019 en verder:	
Sociale woningbouw	pm
VCD	pm
Duurzaamheids- en extra startersleningen	pm
Huisvesting scholen	pm
Grondverkopen	pm
Vastgestelde ondergrens Algemene Reserve in begroting 2019	€ 8.400.000

In bovenstaand overzicht is het verwachte verloop van onze Algemene Reserve opgenomen. In de begroting 2018 was al een claim op de reserve gedaan om deze sluitend te krijgen. Ook in de begroting 2019 is een claim op de Algemene Reserve gelegd om deze begroting sluitend te krijgen. In deze Voorjaarsnota wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve voor Circulaire Economie te vormen via een bijdrage uit de Algemene Reserve. Het totaal van de tekorten in deze Voorjaarsnota zal ook uit de Algemene Reserve worden gedekt. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat onze Algemene Reserve onder druk komt te staan. Inclusief alle claims zakt de stand onder de in de begroting 2019 vastgestelde ondergrens. Bovendien zijn er nog een aantal ontwikkelingen die aanvullend nog van invloed kunnen zijn op de stand van deze reserve. De meeste zullen een beslag leggen op de reserve. De grondverkopen kunnen een positieve invloed hebben op de stand. Niet opgenomen in bovenstaand overzicht is het saldo van de jaarrekening 2018. Ambtelijk is de jaarrekening nagenoeg afgerond, maar het saldo wordt pas openbaar nadat de accountants de controle hebben afgerond.

4.2 Het zoeken naar bezuinigingen is al begonnen.

We sturen er op om de in november vast te stellen begroting in 2023 sluitend te hebben. Afhankelijk van de resultaten van de meicirculaire en de resultaten van de Taskforce Jeugdzorg blijft er nog een tekort waar we een oplossing voor moeten vinden. Er is inmiddels een werkgroep opgericht die daarmee aan de slag is. De tijd tot de vaststelling van de begroting is immers beperkt. Om te komen tot een oplossing zal worden gekeken of we kunnen schrappen in de voorstellen nieuw beleid die structurele uitgaven met zich meebrengen. Daarnaast zal gekeken worden of we posten in de rest van de begroting kunnen schrappen of verminderen. Daarbij zal ook de kostendekkendheid van de leges en de optimalisering van inkomsten

worden betrokken. Tot slot is er nog de mogelijkheid om in 2023 of zoveel eerder als absoluut noodzakelijk is, als uiterste oplossing over te gaan tot een eventuele OZB-correctie.

Financiële paragraaf

Het gedeelte autonome ontwikkelingen in deze voorjaarsnota leidt tot een nadeel van € 3.164.454 in 2019. Hiervan heeft € 1.859.360 een structureel karakter. Het verwachte jaarresultaat over 2019 komt hierdoor uit op € 3.290.374 negatief.

Communicatie

Een special van Informeel over de Voorjaarsnota in de Duiven Post is in voorbereiding.

Intergemeentelijke samenwerking

Omdat in de Voorjaarsnota ook een aantal verzoeken om formatie-uitbreiding worden gedaan zijn deze wensen in samenspraak tussen beide colleges tot stand gekomen.

Bijlagen

201409096 Voorjaarsnota gemeente Duiven 2019

Duiven, 28 mei 2019.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J. (Chris) Papjes
secretaris

drs. H.B.I (Rik) de Lange
burgemeester